

โครงสร้างแผนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บทที่ 1 เรื่อง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว จำนวนแผนการสอน 10 แผน และ 10 คาบ รวม 30 คาบ

แผน ที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์	ขั้นตอนการ สอน	เนื้อหา-	กิจกรรมการเรียน การสอน	กิจกรรม ตามคู่มือ
1.	- อ่านในใจอย่างมีจุดมุ่งหมายแล้วสามารถตั้งคำถามตอบคำถามและอภิปรายประเด็นปัญหาต่าง ๆ จองเรื่องจะช่วยให้สรุปและเข้าใจเรื่องได้ดี	1. อ่านในใจแล้วสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้ 2. อ่านในใจเรื่องใหม่ปเรียนแล้วสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้	ขั้นที่ 1 อ่านในใจ - เตรียมการอ่าน - อ่านในใจ	- คำยากในบทเรียน - ความหมายของชื่อเรื่องในบทเรียน - การตั้งคำถาม	- การเตรียมการอ่าน - การอ่านในใจเรื่องใหม่ปเรียนอ่าน สำรวจและกาตั้งคำถามอ่านอย่างพิจารณา ฝึกเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เล่าเรื่องและเขียนตามแผนภาพโครงเรื่อง	กิจกรรม 4.2.1 กิจกรรม 4.1.2 (1) และ 4.5.2
2.	- การอ่านในใจแล้วสามารถตอบคำถามและบอกเหตุการณ์ของเรื่องได้ ช่วยให้เขียนแผนภาพโครงเรื่องเล่าเรื่องและเขียนเรื่องได้	1. อ่านในใจแล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ 2. ใช้แผนภาพโครงเรื่องเล่าเรื่องได้ 3. ใช้แผนภาพโครงเรื่องเขียนเรื่องได้	ขั้นที่ 1 อ่านในใจ - กิจกรรมและการอ่านในใจ	- การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว	- ฝึกเขียนแผนภาพโครงเรื่อง - เล่าเรื่องและเขียนตามแผนภาพโครงเรื่อง	กิจกรรม 4.1.3

แผน ที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์	ขั้นตอนการ สอน	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	กิจกรรม ตามคู่มือครู
3.	- การรู้ความหมายของคำว่า "พยางค์" "คำ" "วลี" หรือ "กลุ่มคำ" ช่วยให้จำแนกพยางค์คำ วลีหรือกลุ่มคำได้	1. บอกความหมายของคำ พยางค์ได้ และสามารถชี้คำพยางค์ได้ถูกต้อง	ขั้นที่ 2 ศึกษาหลักภาษาและการใช้ภาษา	- ความรู้ทางภาษา พยางค์ คำ กลุ่มคำ การใช้ภาษา การอ่านคำ คำ กลุ่มคำ คำพยางค์ คำพยางค์ที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น	- ศึกษาความรู้เรื่องพยางค์ คำ กลุ่มคำ ทำกิจกรรม การจำแนกพยางค์ คำ กลุ่มคำ ผูกการอ่านคำ ความกล้า ผูกอ่านคำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น ทำแบบฝึกหัด ศึกษาเรื่อง มารยาทในการฟังและพูด จัดทำแผนภูมิ แสดงการมีและไม่มีมารยาทในการฟังและพูด	กิจกรรมตามคู่มือครู กิจกรรม 4.2.1 4.2.2 (1) (2)
	- การให้ถูกต้องเป็นพื้นฐานในการอ่านออกเสียง	2. บอกความหมายของกลุ่มคำหรือวลี ได้ถูกต้อง และสามารถชี้กลุ่มคำได้				
	- การมีมารยาทในการฟังและพูดทำให้การติดต่อสื่อสารได้รับผลสำเร็จ	3. อ่านคำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น และคำที่มีอักษรควบได้ถูกต้องชัดเจน				
4.		1. มีมารยาทที่ดีในการฟังและการพูด	ขั้นที่ 2 - ศึกษาหลักภาษาและการใช้ภาษา	- มารยาทในการฟังและการพูด การมีนิสัยรักการเขียน	- มารยาทในการฟังและพูด จัดทำแผนภูมิ แสดงการมีและไม่มีมารยาทในการฟังและพูด	กิจกรรม 4.2.2 (3) (4)
		2. ปฏิบัติตนให้มีนิสัยที่ดีในการเขียน				

แผน ที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์	ขั้นตอน การสอน	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	กิจกรรม ตามคู่มือครู
4. (ต่อ)	- การมีนิสัยที่ดีใน การเขียนโดยเน้น ให้ถูก โอกาสและ สถานที่เป็นส่วน หนึ่งในการสร้าง ระเบียบวินัยใน สังคม	3. แต่งประโยคโดย การเลือกใช้คำได้ ถูกต้องตรงความ หมาย		- การใช้ คำให้ ถูกต้อง ตาม ความ หมาย ในการ พูดและ เขียน	- ทบทวนเรื่องการมี นิสัยที่ดีในการเขียน ฝึกการใช้คำให้ถูก ตรงตามความหมาย โดยการศึกษาค้นหา คำมาแต่งประโยคให้ ถูกต้องตามความ หมาย	
5.	- การใช้พจนานุกรม จะช่วยให้แต่ง ประโยคได้ถูกต้อง ตามความหมายยิ่ง ขึ้น	1. เขียนแผนภาพโครง เรื่องจากนิทานได้ 2. เล่านิทานตามแผน ภาพโครงเรื่องได้ โดยใช้ภาษาอย่าง ถูกต้อง 3. เขียนนิทานตาม แผนภาพโครงเรื่อง ได้โดยใช้ภาษาถูก ต้อง 4. มีมารยาทในการฟัง และพูด	ขั้นที่ 2 - ศึกษาหลัก ภาษาและ การใช้ภาษา ขั้นที่ 3 - การเขียนตาม รูปแบบ	- หลัก การเล่า นิทาน และการ เขียน นิทาน - การเขียน นิทาน	- ศึกษาเอกสารเรื่อง เกี่ยวกับการเล่น นิทานและเขียน นิทาน - อภิปรายสรุปกฎ เกณฑ์การเล่นและ เขียนนิทาน - ฝึกเขียนนิทานตาม รูปแบบการเขียน นิทานตามขั้นตอนที่ กำหนด	กิจกรรม 4.2.2 (5)

แผนที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์	ขั้นตอนการสอน	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	กิจกรรม ตามคู่มือครู
6.	<p>- การอ่านออกเสียง โดยฝึกคำยาก ฝึกอ่านตามลักษณะของเรื่องและคำประพันธ์ รู้จักใช้น้ำเสียงตามอารมณ์ของตัวละคร เน้นจังหวะหนักเบา เหมือเสียงพูดจะทำให้อ่านได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และช่วยให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>- การคัดเขียนคำหรือข้อความเน้นความถูกต้องสวยงาม รวดเร็วและมีระเบียบ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สกศและอ่านคำยากจากบทเรียนได้ อย่างถูกต้อง 2. อ่านออกเสียงบทเรียน ได้ถูกต้อง สามารถใช้น้ำเสียง แดงอารมณ์ของตัวละครได้ 3. อ่านโคลง 4 สุภาพ เป็นทำนองเหมาะสม ได้ถูกต้องไพเราะ 4. คัดและเขียนคำหรือข้อความได้ถูกต้อง รวดเร็ว และมีระเบียบ 	<p>ชั้น 4</p> <p>การอ่านออกเสียง</p>	<p>- อ่านออกเสียงเรื่องในบทเรียน</p> <p>- การสะกดคำ</p>	<p>- การเตรียมการอ่าน</p> <p>- การอ่านคำยาก</p> <p>- อ่านโคลง 4 สุภาพ</p> <p>- การอ่านออกเสียง</p> <p>- กิจกรรมหลังการอ่านออกเสียง คัดลอก เขียนมีอเขียนตามคำบอก แต่งประโยค ประกาดการอ่านในชั้น</p> <p>- แบบฝึกสะกดคำ</p>	<p>กิจกรรม 4.4.1</p> <p>4.4.2</p> <p>4.4.3</p> <p>และ 4.5.10</p>

แผนที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์	ขั้นตอนการสอน	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กิจกรรมตามคู่มือครู
7.	- การอ่านในใจโดยพิจารณาลำดับของเรื่อง ทำให้ทราบโครงสร้างของเรื่องและการอภิปรายเรื่องในประเด็นต่างๆ ช่วยให้สรุปแนวคิดของเรื่องได้	1. พูดอภิปรายเรื่องที่อ่านและหาแนวคิดได้ถูกต้อง 2. สามารถลำดับโครงสร้างของเรื่องในบทเรียนได้	ขั้นที่ 5 - กิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษา	- กิจกรรมฝึกอภิปรายข้อคิดจากบทเรียน - กิจกรรมการเขียนลำดับเรื่อง	- แบ่งกลุ่มอภิปรายหัวข้อคิดจากบทเรียน - ฝึกอภิปรายโครงสร้างของเรื่องและเขียนโครงสร้างของเรื่องในบทเรียน	- กิจกรรม 4.5.1 - กิจกรรม 4.5.3
8.	- การฝึกเขียนบทละครและแสดงละครเป็นการเพิ่มพูนทักษะในการเขียนและพูด - การเขียนรายงานเป็นการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่แสดงถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1. เขียนบทละครตามที่กำหนดให้แล้วแสดงละครตามบทได้ 2. เขียนอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่กำหนดให้ได้ 3. เขียนรายงานได้ถูกต้อง	ขั้นที่ 5 - กิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษา	- การเขียนบทละคร และการแสดงละคร - การเขียนสร้างสรรค์ - การเขียนรายงาน	- แบ่งกลุ่มเขียนบทละคร และแสดงละคร - อภิปรายผลจากการเขียนและแสดงละคร - นักเรียนฝึกทำกิจกรรมการเขียนจากกิจกรรมที่กำหนดให้ - เขียนรายงานตามใบงาน	- กิจกรรม 4.5.6 - กิจกรรม 4.5.8 - กิจกรรม 4.5.5

แผนที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์	ขั้นตอนการสอน	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	กิจกรรมตามคู่มือครู
9.	- การ ใช้ พจนานุกรมจะช่วยให้แต่งประโยคได้อย่างถูกต้องตามความหมายยิ่งขึ้น	1. ใช้พจนานุกรมเป็นและแต่งประโยคโดยเลือกใช้คำได้ถูกต้องตามความหมาย 2. ใช้พจนานุกรมหาความหมายของคำได้ถูกต้องและรวดเร็ว 3. บอกคำศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามหรือเหมือนกันได้	ขั้นที่ 5 - กิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษา	- ผักการ ใช้ พจนานุกรม คำศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามหรือเหมือนกัน	- แบ่งกลุ่มนักเรียนหาคำและเรียงคำตามพจนานุกรมแต่งประโยคจัดทำสมุดการใช้ภาษาของกลุ่มนักเรียนศึกษาและค้นหาคำศัพท์มาจัดหมวดหมู่ในแผนภูมิที่กำหนดมอบหมายงานให้อ่านบทอ่านเสริมบทเรียน/ทำแบบฝึกหัดนอกเวลาเรียน	กิจกรรม 4.5.6 กิจกรรม 4.5.7 กิจกรรม 4.6.2 (1) (2) (4)

แผน ที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์	ขั้นตอนการ สอน	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	กิจกรรม ตามคู่มือครู
10.	- การอ่านบทร้อยกรองและ การอ่านเป็นทำนองเสนาะให้ถูกต้อง เพราะทำให้เกิดความชื่นชม ทั้งผู้อ่านและผู้ฟัง ทั้งเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาอีกด้วย - การใช้ห้องสมุด เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่าน และการเขียน	1. อ่านบทร้อยกรอง เรื่องชีวิตปู แล้วตอบคำถามได้ และบอกข้อคิด ของเรื่องได้ 2. อ่านบทร้อยกรอง เป็นทำนองเสนาะ ได้ไพเราะถูกต้อง 3. ปฏิบัติตนในการ ใช้ห้องสมุดได้ถูกต้อง และจัดบันทึก การอ่านหนังสือ ได้ 4. อ่านบทอ่านเสริม บทเรียนเรื่อง "จีฆากุมาร" แล้วเขียนคำถามคำตอบ และข้อคิด ของบทเรียนได้	ชั้นที่ 6 - อ่านบทร้อยกรองและอ่านบทอ่านเสริมบทเรียน	- การอ่านบทร้อยกรองเรื่องชีวิตปู - การอ่านหนังสือในห้องสมุด	- ฝึกอ่านบทร้อยกรอง ด้วยเสียงตามบท - ฝึกอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ - กิจกรรมหลังการอ่าน คัด/เขียนฝึกเขียนสะกดคำยากท่า แบบฝึกหัด - คู่มือแนะนำวิธีปฏิบัติในการอ่านหนังสือในห้องสมุด โดยใช้แผนภูมิบันทึกการอ่านและมอบหมายนักเรียนอ่านเรื่องเพิ่มเติมเกี่ยวกับปูใน ห้องสมุดโดยใช้แบบบันทึกที่กำหนดให้นอกเวลาเรียน - สันทนาการและนำผลงานจากการอ่านเสริมบทเรียนมาจัดป้ายนิเทศ	กิจกรรม 4.6.1 กิจกรรม 4.5.9 กิจกรรม 4.6.2 (3)

ส่วนที่ 3 ตัวอย่างการเขียนแผนการสอนภาษาไทย

แผนการสอนภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บทที่ 1 เรื่อง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

แผนการสอนที่ 1

เวลาเรียน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านในใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย แล้วสามารถตั้งคำถามตอบคำถามและอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดได้ จะช่วยให้สรุปและเข้าใจเรื่องได้ดี

จุดประสงค์

- 1 อ่านในใจแล้วสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้
- 2 อ่านในใจเรื่องในบทเรียนแล้ว สามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

- 1 คำยากในบทเรียน เรื่องให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว
- 2 ความหมายของชื่อเรื่อง
- 3 อ่านในใจเรื่องในบทเรียน
- 4 การตั้งคำถาม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 การอ่านในใจ

การเตรียมการอ่าน

- 1 ตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับการอ่าน

1.1 ครูนำเสนอเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทยในชั้น ป.5 ให้นักเรียนเกิดความตระหนัก ในการฝึกทักษะภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน นักเรียนจะต้องเริ่มต้นจากการอ่านคำ ต่าง ๆ ให้คล่องแคล่ว นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้จากบัตรคำ แม่ชี สรณะ เป็นนิตย นักเลงสุรา ราคาญใจ เมล็ดสลอด เวลาเพล ชั่ว ผิดสำแดง ทั้งลงทั้งราก หมดสติ

1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายความหมายของคำจากบัตรคำ แล้ว แบ่งกลุ่มค้นหาความหมายจากพจนานุกรม เสนอรายงานเขียนบนกระดาน และติดรายงานไว้ที่ ป้ายนิเทศ

แม่ชี	หมายถึง	หญิงที่นุ่งขาวห่มขาว โนคิ้ว โคนผม ถือศีล
สรณะ	หมายถึง	ที่พึ่ง
เป็นนิตย	หมายถึง	สม่าเสมอ (จะเขียน เป็นนิจ ก็ได้)
นักเลงสุรา	หมายถึง	ฝึกฝนการดื่มสุรา
ราคาญใจ	หมายถึง	รบกวนจิตใจ ทำให้ไม่มีความสุข
เมล็ดสลอด	หมายถึง	เมล็ดที่ได้จากต้นสลอด นำมาใช้เป็นยาถ่าย
เวลาเพล	หมายถึง	เวลาพระสงฆ์ฉันกลางวัน ตั้งแต่เวลา 11 นาฬิกาถึงเที่ยง
ชั่ว	หมายถึง	ที่สาร์บวางของ รูปร่างคล้ายตุ้แต่ไม่มีประตู ปิด ใช้กระดานปิดทั้ง 3 ด้าน
ผิดสำแดง	หมายถึง	กินอาหารแสลง ทำให้เกิดอาการไม่สบาย
ทั้งลงทั้งราก	หมายถึง	มีอาการอุจจาระร่วงและอาเจียน
หมดสติ	หมายถึง	ไม่มีความรู้สึก มีอาการไม่รู้ตัว

1.3 นักเรียนคัดลอกคำและความหมายจากป้ายนิเทศลงในสมุด (ใช้เวลา นอกเวลาเรียน)

2 อภิปรายความหมายชื่อเรื่อง

1) นักเรียนอ่านชื่อเรื่อง “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว” และช่วยกันบอก หรืออธิบายความหมายของคำในชื่อเรื่อง โดยยกตัวอย่างประกอบเพื่อความเข้าใจ

ทุกซ์	หมายถึง	ความไม่สบายใจ ความเดือดร้อน มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า “สุข”
ท่าน	หมายถึง	คนใดคนหนึ่ง หรือคนอื่น
ตัว	หมายถึง	ตนเอง

2) นักเรียนอภิปรายความหมายของชื่อเรื่อง “ให้ทุกซ์แก่ท่าน ทุกซ์นั้นถึงตัว” แล้วสรุปความหมาย โดยครูช่วยเหลือในการเรียบเรียงสำนวนภาษาให้สละสลวย

3 การสร้างพื้นฐานประสบการณ์เรื่องที่อ่าน

3.1 นักเรียนดูภาพประกอบเรื่องในบทเรียน และแสดงความคิดเห็นว่าตัวละครในภาพน่าจะมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร

3.2 ครูให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวละครที่มีในภาพเพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่าน เช่น แม่ชีเป็นผู้ถือศีล ชอบทำบุญให้ทาน บ้านอยู่ใกล้กับนักเลงสุรา ซึ่งมีลูกชายเป็นลูกศิษย์วัดอยู่กับพระ ฯลฯ

4 ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน

นักเรียนช่วยกันตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน และแนวการเรียน ครูช่วยสรุปว่าเมื่ออ่านในใจ เรื่องในบทเรียนแล้ว จะต้องตั้งคำถาม ตอบคำถาม หาใจความสำคัญของเรื่อง เรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง พร้อมทั้งบอกเหตุผลของเหตุการณ์และทำแผนภาพโครงเรื่อง

อ่านในใจเรื่อง ให้ทุกซ์แก่ท่าน ทุกซ์นั้นถึงตัว

5 อ่านสำรวจและตั้งคำถาม

5.1 นักเรียนอ่านในใจเรื่องในบทเรียน ใช้เวลาประมาณ 5 นาที โดยอ่านแบบอ่านเร็ว อ่านข้าม ๆ และกวาดสายตาเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่อง

5.2 นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยแต่ละคนเขียนคำถามให้ได้มากที่สุด (ครูแนะนำให้นักเรียนใช้คำถามที่มีเนื้อหา ใคร อะไร ทำไม ที่ไหน อย่างไร เพื่อตั้งคำถามได้ง่ายขึ้น) แล้วให้เสนอคำถามที่ไม่ซ้ำกันโดยการอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูเขียนคำถามของนักเรียนลงบนกระดานดำ

5.3 ช่วยกันคัดเลือกคำถามที่น่าสนใจและเห็นว่าสำคัญไว้ เช่น

- ตัวละครของเรื่องมีใครบ้าง
- ตัวละครที่เป็นตัวประกอบของเรื่องมีใครบ้าง

- เหตุการณ์สำคัญของเรื่องเกิดที่ไหน
- ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร

ฯลฯ

6 อ่านพินิจพิจารณา

6.1 นักเรียนอ่านเรื่องในบทเรียนอย่างพินิจพิจารณา ใช้เวลาประมาณ 10 นาที แล้วตอบคำถามที่เลือกไว้ด้วยปากเปล่า

6.2 ครูเขียนประเด็นปัญหาสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับความขัดแย้งของตัวละคร การกระทำของตัวละคร ผลของการกระทำ (ครูอาจเขียนเตรียมไว้ในแถบกระดาษและนำมาติดบนกระดานดำ) ดังนี้

- ตัวละครที่ขัดแย้งกันมีตัวละครใดบ้าง ขัดแย้งกันด้วยสาเหตุใด แล้วตัวละครได้กระทำสิ่งใดที่เป็นการแสดงถึงความขัดแย้ง

- นักเรียนคิดว่า ถ้านักเรียนเป็นชายนักเลงสุรา นักเรียนจะมีความรู้สึกอย่างไรต่อยายซีทุกขโต และทำไมจึงมีความรู้สึกเช่นนั้น

- ถ้านักเรียนเป็นยายซีทุกขโต นักเรียนจะอย่างไรกับชายนักเลงสุราคณะนี้เมื่อทราบว่า นำสลอดใส่ในแกงปลาไหลเพื่อให้อดนกิน และทำไมจึงทำเช่นนั้น

- นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร เมื่ออ่านบทเรียนจบแล้ว

6.3 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5-6 คน อภิปรายตามหัวข้อคำถามที่กำหนด แล้วนำมารายงานหน้าชั้น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายเพิ่มเติม

6.4 ทำแบบฝึกหัดที่ 1 ข้อ 1 - 2

สื่อการเรียนการสอน

1 บัตรคำ

2 พจนานุกรม

3 แถบกระดาษที่เขียนประเด็นปัญหาสำคัญของเรื่อง

4 หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1

5 หนังสือแบบฝึกหัดภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1

การวัดและประเมินผล

วัดและประเมินผล โดยใช้วิธีการวัดและประเมินผล ดังนี้

1 ใช้แบบสังเกต

1.1 การพูดอภิปรายความหมายของคำ ความหมายของชื่อเรื่อง และประเด็นปัญหาของเรื่อง

1.2 การอ่านในใจ (การตั้งคำถาม การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน)

2 ตรวจสอบผลงาน

ผลงานจากการทำแบบฝึกหัดที่ 1 ข้อ 1-2

บทที่ ๑ เรื่อง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

แผนการสอนที่ 5

เวลาเรียน 3 คาบ

สาระสำคัญ

การรู้หลักการเล่า การเขียนนิทาน และการจัดทำแผนภาพโครงเรื่อง จะนำไปสู่ การพูด เล่าเรื่อง และเขียนนิทานได้ดี

จุดประสงค์

- 1 เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทานได้
- 2 เล่านิทานตามแผนภาพโครงเรื่องได้โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง
- 3 เขียนนิทานตามแผนภาพโครงเรื่องได้โดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง
- 4 มีมารยาทในการฟังและพูด

เนื้อหา

- 1 การเขียนแผนภาพโครงเรื่องนิทานเรื่อง ปูอวดเก่ง
- 2 การเล่านิทาน
- 3 การเขียนนิทาน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 3 เขียนตามรูปแบบ

- 1 ครูและนักเรียนสนทนาถึงประสบการณ์ในการฟังนิทานและเล่านิทาน และร่วมกันอภิปรายว่า นักเรียนชอบฟังการเล่านิทานในลักษณะใด หรือชอบอ่านนิทานที่มีลักษณะอย่างไร
- 2 นักเรียนอ่านเรื่อง การเล่านิทาน หลักการเล่านิทาน และการเขียนนิทาน จากหนังสือเรียนภาษาไทย

3 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายหลักและวิธีการเล่านิทานและสรุปอีกครั้งหนึ่ง

4 นักเรียนฝึกการเขียนนิทานตามลำดับกิจกรรม ดังนี้

4.1 การเตรียมการเขียน

(1) นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ปูอวดเก่ง จากหนังสือเรียน

(2) นักเรียนและครูช่วยกันวิเคราะห์รูปแบบการเขียนนิทานจากเรื่อง ปูอวดเก่ง ซึ่งจะแบ่งเป็น ตอนต้นเรื่อง ตอนกลางเรื่อง ตอนจบเรื่อง และแนวคิดของเรื่อง

วิเคราะห์รูปแบบการเขียนนิทาน เรื่อง ปูอวดเก่ง

ตอนต้นเรื่อง

ตัวละคร = ปู ช้าง
ฉาก = ที่ดอนซึ่งเป็นที่อยู่ของปู
ปัญหาของเรื่อง = ช้างเดิมเหยียบรูปู ปูไม่พอใจ

ตอนกลางเรื่อง

ดำเนินเรื่องความขัดแย้งของตัวละคร
= ช้างขอโทษปู ปูไม่พอใจ และโกรธช้างมาก

ตอนจบ

เหตุการณ์ตอนจบ = ปูใช้ขานับขาช้าง ช้างสลัดปูไปกระทบหิน
ปูกระดองแตกตาย
แนวคิดของเรื่อง = ปูตายเพราะความโกรธ

(3) ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์วิธีการเขียนเรื่องนิทาน
เรื่องป๊อดแก๊งและภาษาที่ใช้ และสรุปดังนี้

วิธีเขียน = เป็นเหตุการณ์มีลำดับของเหตุการณ์
ภาษาที่ใช้ = การดำเนินเรื่องเป็นภาษาที่สละสลวย คำพูดของตัวละครเป็นภาษาพูดที่ใช้ดำเนินเรื่อง

(4) ครูและนักเรียนช่วยกันเขียนแผนภาพโครงเรื่องของนิทานเรื่อง
ป๊อดแก๊ง ตามหัวข้อแผนภาพโครงเรื่องที่ช่วยกันกำหนดให้

ป๊อดแก๊ง

ตัวละคร และฉาก :
ปัญหา :
การกระทำหรือเหตุการณ์ :
ผลสุดท้าย :
ข้อคิดของเรื่อง :

แผนภาพโครงเรื่องที่สมบูรณ์ จะเป็นดังนี้

ป๊อดแก๊ง

ตัวละคร และฉาก : ปู ช้าง ที่ดอน
ปัญหา : ช้างเหยียบบรูปู
การกระทำหรือเหตุการณ์ เหตุการณ์ที่ 1
เหตุ : ช้างเดินมา
ผล : แผ่นดินสะเทือน
เหตุการณ์ที่ 2
เหตุ : ช้างเหยียบปู
ผล : ปูจมลงในดินเหลว

เหตุการณ์ที่ 2

เหตุ	:	ปูไม่พอใจต่อว่าจ้าง
ผล	:	ข้างขอโทษ ปูโกรธข้าง
ผลสุดท้าย	:	ปูหนีบขาข้าง ข้างสลัดปู ปุตกลงไป กระทบหินปูกระดองแตกถึงแก่ ความตาย
ข้อคิดของเรื่อง	:	ความโกรธมีโทษ ทำให้เป็นอันตราย ต่อตัวเอง

4.2 การยกร่างข้อเขียน

(1) หลังจากศึกษาวิธีการเขียนและแผนภาพโครงเรื่อง จากเรื่อง ปูอวดเก่ง แล้วครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดแนวคิดที่จะเขียนนิทานเรื่องใหม่ แล้วเขียนบนกระดานดำ จากนั้นช่วยกันกำหนดตัวละคร จากของเรื่อง เวลาที่เกิดเหตุการณ์ ปัญหาการกระทำของตัวละครหรือเหตุการณ์ จุดจบหรือผลสุดท้ายของเรื่อง ตามแนวคิดที่นักเรียนกำหนด แล้วเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

(2) นักเรียนช่วยกันเล่านิทานตามแผนภาพโครงเรื่อง โดยครูช่วยแก้ไขภาษาให้เหมาะสม

(3) แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3-4 คน เขียนนิทานตามแผนภาพโครงเรื่อง

4.3 การปรับปรุงแก้ไข

(1) ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำนิทานที่เขียน อ่านให้เพื่อนฟัง และร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานของแต่ละกลุ่ม และเพิ่มเติมเรื่องให้สมบูรณ์

(2) แต่ละกลุ่มนำเรื่องที่เขียนไปปรับปรุงใหม่โดยให้ปฏิบัติดังนี้

4.4 การเรียบเรียงและตรวจทาน

(1) ตรวจทานเรื่องที่เขียนปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

(2) ปรับแก้ไขคำผิด และถ้อยคำสำนวนที่ยังไม่ถูกต้อง

4.5 การจัดทำข้อเขียนให้สมบูรณ์

(1) ให้แต่ละคนคัดลอกนิทานลงในสมุด

(2) กลุ่มรวบรวมจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก พร้อมวาดภาพประกอบส่ง

ครู

5 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 ข้อ 13-14

สื่อการเรียนการสอน

- 1 หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1
- 2 แบบฝึกหัดภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1
- 3 แผนภูมิวิเคราะห์รูปแบบการเขียนนิทาน
- 4 แผนภาพโครงเรื่อง เรื่อง ปู่จวดเก่ง

การวัดและประเมินผล

วัดและประเมินผลโดยใช้วิธีการวัดและประเมิน ดังนี้

1 ใช้แบบสังเกต

- 1.1 สังเกตมารยาทในการทำและพูดขณะร่วมกิจกรรม
- 1.2 สังเกตการพูด/เล่านิทานตามแผนภาพโครงเรื่อง

2 ตรวจสอบผลงาน

- 2.1 ผลงานแผนภาพโครงเรื่องนิทาน เรื่อง ปู่จวดเก่ง
- 2.2 ผลงานการเขียนเรื่องนิทานตามแผนภาพโครงเรื่อง
- 2.3 ผลงานการจัดทำหนังสือเล่มเล็ก
- 2.4 ผลงานจากการทำแบบฝึกหัดบทที่ 1 ข้อ 13-14

บทที่ 1 เรื่อง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

แผนการสอนที่ 6

เวลาเรียน 3 คาบ

สาระสำคัญ

1 การอ่านออกเสียงโดยฝึกคำยาก ฝึกอ่านตามลักษณะของเรื่อง และคำ ประพันธ์รู้จักใช้ นำเสียงตามอารมณ์ของตัวละคร เน้นจังหวะหนักเบาเหมือนเสียงพูด จะทำให้อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และช่วยให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 การคิด เขียน คำหรือข้อความเน้นความถูกต้อง สวยงาม รวดเร็วและมีระเบียบ

จุดประสงค์

1 สะกดและอ่านคำยากจากบทเรียนได้ถูกต้อง

2 อ่านออกเสียงบทเรียนได้ถูกต้อง สามารถใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ของตัวละคร

ได้

3 อ่านโคลง 4 สุภาพเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง

4 คิดและเขียนคำหรือข้อความได้ถูกต้อง รวดเร็ว สวยงามและมีระเบียบ

เนื้อหา

1 การอ่านทำนองเสนาะโคลง 4 สุภาพ

2 การอ่านออกเสียงบทเรียนเรื่อง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

3 การสะกดคำ

4 การคิด เขียนคำและข้อความ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 4 การอ่านออกเสียง

1 การเตรียมการอ่านออกเสียง นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำยากในบทเรียนจากบัตรคำที่ครูกำหนด

คำยาก พระยาสิทธิเทวธิไกร โคลง 4 สุภาพ ชนพาล ยายชื่ทุกขโต ถือเป็นสรณะ ทุกขโต ทุกขถาณัง เมล็ดสลอด ยาถอน ผิดสำแดง

2 นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงโคลง 4 สุภาพดังนี้

โคลง 4 สุภาพ

ในทุกขโต / เรื่องนี้	เหมือนฝัน
เห็นประจักษ์ / ทันทวัน	เชื่อได้
จัดเป็นที่ / ผูกพัน	ถือน้ำมัน / ไวนา
จิตที่มั่น / จึงให้	เห็นแจ้ง / แห่งชนพาล

2.1 อ่านโคลงสี่สุภาพ เป็นเสียงธรรมชาติ มีจังหวะแบ่งวรรคตอนถูกต้องโดยครูอ่านให้ฟังและให้นักเรียนอ่านตาม

2.2 นักเรียนฝึกอ่านตามลำพัง โดยใช้เวลาประมาณ 2 นาที

2.3 นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง เน้นการอ่านออกเสียงชัดเจน แบ่งวรรคตอนถูกต้อง (ให้อ่านพร้อมกัน 1 เที้ยว และสุมอ่านเป็นรายบุคคล)

2.4 ฝึกอ่านเป็นทำนองเสนาะตามครูอ่านให้เพื่อนฟัง และช่วยกันอภิปรายติชมการอ่าน

ฝึกอ่านออกเสียงในบทเรียน

3 สนทนาถึงลักษณะการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งเกณฑ์ในการอ่านออกเสียง เช่น

- ความชัดเจนถูกต้อง
- ความคล่องในการอ่าน ไม่อ่านตะกุกตะกัก

- การแบ่งวรรคตอนถูกต้อง
- การใช้น้ำเสียงในการอ่าน อ่านเหมือนเสียงพูด
- ความดังของเสียง และการใช้น้ำเสียงตามอารมณ์ของตัวละคร

4 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละไม่เกิน 6 คน มอบหมายให้อ่านเรื่องในบทเรียน กลุ่มละย่อนำให้เวลาเตรียมฝึกอ่านในกลุ่มประมาณ 3 นาที แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอ่านเรื่องคนละประโยคหรือหนึ่งวรรค จนจบย่อนำให้เพื่อนในชั้นฟัง

5 นักเรียนที่เป็นผู้ฟัง ช่วยกันติชมการอ่านโดยใช้เกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

กิจกรรมหลังการอ่านออกเสียง

6 นักเรียนเขียนตามคำบอก คำยากหรือคำอื่น ๆ ในบทเรียนไม่น้อยกว่า 10 คำ และสลับเปลี่ยนกันตรวจผลงานตามเฉลยของครูบนกระดานดำ

7 นักเรียนช่วยกันนำคำที่เขียนคำบอกมาแต่งประโยคปากเปล่าคำละ 1-2 ประโยค

8 จัดกิจกรรมประกวดการอ่านให้ชั้นเรียน

8.1 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 2 คน คนหนึ่งเป็นกรรมการอีกคนหนึ่งเป็นผู้เข้าประกวดการอ่าน

8.2 นักเรียนประกวดการอ่านข้อความที่ครูกำหนดให้ โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการฝึกอ่านออกเสียง

8.3 ครูนำผลการประกวดตัดสินป้ายนิเทศของห้องเรียนของโรงเรียน

9 นักเรียนฝึกการสะกดคำโดยทำกิจกรรมต่อไปนี้

- ทำรายงาน เรื่องคำ มาตราตัวสะกด แม่ก ก แม่กต แม่กม แม่กน จากบทเรียนโดยค้นหาศัพท์จากบทเรียนมาจัดทำรายงานเป็นรายบุคคล

- นักเรียนหาคำที่เขียนด้วยเสียงของคำต่อไปนี้

ว_ย

เช่น ถ้วย ต้วย กล้วย

เ_ง

เช่น เอ็ง เล็ง เพ็ง

เ_ง

เช่น เอง เกรง เพลง

_าย

เช่น ง่าย ถ่าย ง่าย

- นักเรียนหาคำที่มีการันต์จากบทเรียน เช่น ประจักษ์ ทุกข์ ฯลฯ
- นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย ต่า _ เช่น ตำนาน ตำรวจ ฯลฯ
- นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย ประ_ เช่น ประโยชน์ ประโยค ฯลฯ
- นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย อา_ เช่น อาจารย์ อารมณ์ ฯลฯ
- นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย นัก _ เช่น นักเลง นักเรียน ฯลฯ
- นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย สะ_ เช่น สะพาน สะอาด ฯลฯ
- นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย กำ _ เช่น กำลัง กำไล ฯลฯ
- นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วย สุ_ เช่น สุรา สุเหว่า ฯลฯ

10 ทำแบบฝึกหัดบทที่ 1 ข้อ 15-16

(กิจกรรมข้อ 9 – 10 มอบหมายให้จัดทำเป็นรายบุคคลนอกเวลาเรียน)

สื่อการเรียนการสอน

- 1 หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1
- 2 แบบฝึกหัดภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1
- 3 บัตรคำคำยาก
- 4 แผนภูมิโคลงสี่สุภาพ จากบทเรียน
- 5 ข้อความสำหรับอ่านประกวดในกิจกรรมประกวดการอ่าน

การวัดและประเมินผล

วัดและประเมินผลการเรียน โดยวิธีการวัดและประเมิน ดังนี้

1 ใช้แบบสังเกต

- 1.1 สังเกตการอ่านคำยากและการอ่านออกเสียงเรื่องในบทเรียน
- 1.2 สังเกตการอ่านทำนองเสนาะ

2 ตรวจสอบผลงาน

2.1 ผลงานการเขียนตามคำบอก

2.2 ผลงานการคัดลายมือ

2.3 ผลงานการสะกดคำและรายงานเรื่องคำมาตราตัวสะกด

2.4 ผลงานจากการทำแบบฝึกหัดบทที่ 1 ข้อ 15-16

บทที่ 1 เรื่อง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

แผนการสอนที่ 10

เวลาเรียน 3 คาบ

สาระสำคัญ

- 1 การอ่านบทร้อยกรองและการอ่านเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง ไพเราะทำให้เกิดความชื่นชมทั้งผู้อ่านและผู้ฟัง ทั้งเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาด้วยการอ่านและการเขียน
- 2 การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านและการเขียน

จุดประสงค์

- 1 อ่านบทร้อยกรอง เรื่อง ชีวิตปู แล้วตอบคำถามได้และบอกข้อคิดของเรื่องได้
- 2 อ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ไพเราะถูกต้อง
- 3 ปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุดได้ถูกต้อง
- 4 อ่านบทอ่านเสริมบทเรียน เรื่อง ที่ฆาตกรรม แล้วเขียนคำถาม คำตอบและข้อคิดของบทเรียนได้

เนื้อหา

- 1 อ่านบทร้อยกรองเรื่อง ชีวิตปู
- 2 อ่านเสริมบทเรียนเรื่อง ที่ฆาตกรรม
- 3 การปฏิบัติตนในห้องสมุด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 6 อ่านบทร้อยกรองและบทอ่านเสริมบทเรียน

- 1 นักเรียนอ่านคำ ก่อมโก่ง โมงโค้ง ลอกคราบ เพศพันธุ์ ยัวเยี้ย จักจั่น วิทยุณาน์ พฤษภา จากบัตรคำจนคล่อง

2 ครูอ่านบทร้อยกรอง เรื่อง ชีวิตปูให้นักเรียนฟังเป็นจังหวะด้วยเสียงธรรมชาติ

ไอ้เอ็นดู / ปูไม่มี / ซึ่งศีรษะ
เท้าระกะ / ก้อมโกง / โมงโค้งขัน
ไม่มีเลือด / เจือดจะ / ปะแต่มัน
เป็นเพศพันธุ์ / ไร้ผิว / เพราะมัวเมา
มันเมื่อยอก / ลอกคราบ / ไปคาบเหยื่อ
เอามาเผื่อ / ภรรยา / เมตตาเขา
ระวังดู / อยู่ประจำ / ทุกคำเช้า
อุตสำหรับ / ฟุมฟัก / เพราะรักเมีย
ถึงที่ผิว / ตัวลอก / พอออกคราบ
เมียมันคาบ / คีบเนื้อ / เป็นเหยื่อเสีย
จึงเกิดไข / ไร้ผิว / เทียวยัวเยี้ย
ยังแต่เมีย / เคลื่อนคล้อย / ขึ้นลอยแพ
ล้วนโกงกาง / กุ่มแกม / แซมแซม
สังัดเหงา / เปล่าเปลี่ยว / เมื่อเหลียวแล
เสียงแอ้แจ้ / จักจั่น / หวันวิญญูณ์

3 นักเรียนอ่านตามครูเป็นจังหวะด้วยเสียงธรรมชาติ

4 นักเรียนอ่านออกเสียงคนละวรรค คนละ 1 คำกลอน (2 วรรค) คนละบท (2 คำกลอน หรือ 4 วรรค)

5 นักเรียนช่วยกันหาความหมายของคำศัพท์ในบทร้อยกรอง แล้วช่วยกันบอกความหมายของบทร้อยกรอง.

6 ครูอ่านทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะพร้อมกันทั้งชั้นแล้วให้หาอาสาสมัครอ่านให้เพื่อนฟัง

7 นักเรียนท่องจำบทร้อยกรอง โดยว่าปากเปล่าคนละวรรค และส่งเสริมให้นักเรียนท่องจำบทร้อยกรองทั้งบท

8 นักเรียนช่วยกันหาคำยากจากบทร้อยกรองที่อ่าน และนำมาฝึกเขียนตัวสะกด

9.ครูแนะนำให้นักเรียนไปอ่านหนังสือเพิ่มเติมเกี่ยวกับปู จากห้องสมุดนอกเวลา เรียนโดยทบทวนถึงวิธีการและมารยาทในการใช้ห้องสมุด และการใช้แบบบันทึกการอ่าน

การอ่านเสริมบทเรียนเรื่อง **ศิฆาฎกุมาร**

10 ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำจากการอ่านเสริมบทเรียน เรื่อง **ศิฆาฎกุมาร** และเนื้อเรื่อง ข้อคิดจากการอ่าน และให้นำผลงานมาช่วยกันจัดป้ายนิเทศ แสดงผลงาน

11 มอบหมายให้ทำแบบฝึกหัดบทที่ 1 ข้อ 17-20 นอกเวลาเรียน

สื่อการเรียนการสอน

- 1 หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1
- 2 แบบฝึกหัดภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้น ป.5 เล่ม 1
- 3 พจนานุกรม
- 4 บัตรคำจากบทร้อยกรอง
- 5 แบบบันทึกการอ่านหนังสือห้องสมุด

การวัดและประเมินผล

วัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยวิธีวัดและประเมิน ดังนี้

1 ใช้แบบสังเกต

- 1.1 การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
- 1.2 การใช้ห้องสมุดและการจดบันทึกการอ่านหนังสือจากห้องสมุด
- 1.3 การตอบคำถามและอธิบายข้อคิดจากการอ่านเสริมบทเรียน

2 ตรวจสอบผลงาน

- 2.1 ผลงานจากการทำกิจกรรมหลังการอ่านเสริมบทเรียน
- 2.2 ผลงานบันทึกการอ่านหนังสือห้องสมุดที่ได้รับมอบหมาย
- 2.3 ผลงานจากการทำแบบฝึกหัดบทที่ 1 ข้อ 17-20

ประโยชน์ของแผนการสอน

1. การจัดทำแผนการสอนไว้อย่างดี จะครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร เมื่อจัดการเรียนการสอนไปตามแผนการสอนก็จะสอนได้ครบเนื้อหาตามหลักสูตร
2. แผนการสอน จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการจัดเตรียมการสอนในแต่ละครั้งได้เป็นอย่างดี
3. ทำให้การเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นไปด้วยดี ถ้ามีหลายห้องในแต่ละระดับชั้น ผู้เรียนก็จะได้เรียนเหมือน ๆ กัน
4. ครูสามารถเข้าสอนแทนกันได้ โดยใช้แผนการสอนนั้น ๆ ทำให้การเรียนการสอนต่อเนื่องกัน
5. สะดวกในการวัดและประเมินผล

การฝึกทักษะในการสอนภาษาไทย

การฝึกทักษะในการสอนภาษาไทยเป็นการสอนที่มุ่งฝึกทักษะให้แก่นักศึกษาเพื่อช่วยแก้ไขปรับปรุงปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจากการฝึกทักษะต่าง ๆ เป็นการสอนที่ฝึกสอนจริงหน้าชั้นเรียนโดยมีเพื่อนนักศึกษาเป็นนักเรียนในชั้นที่ต้องการจะสอน หรืออาจเป็นนักเรียนในชั้นประถมศึกษาจริง ๆ ในการฝึกทักษะการสอนนั้นให้นักศึกษาทำการสอนตามแผนการสอนที่ตนเองเขียนตามจำนวนแผนการสอนที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด แต่ให้สอนในสภาพการณ์ที่ย่นย่อทั้งเนื้อหา เวล่านักเรียน และทักษะซึ่งจะใช้เวลาสอนประมาณคนละ 15 นาที

ในการฝึกทักษะการสอนภาษาไทยนั้น เนื่องจากเป็นการฝึกทักษะการสอน ตามแผนการสอนที่นักศึกษาเขียนเอง ดังนั้นทักษะต่าง ๆ ที่ต้องการฝึกเช่น ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การสร้างความสนใจ การอธิบาย การยกตัวอย่าง การสรุปบทเรียน การใช้กระดานดำ การใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้วาจา กริยา ท่าทาง การควบคุมชั้นเรียน การเสริมแรง การร้องเพลง ฯลฯ การเล่นเกม การสรุปบทเรียน ฯลฯ จึงเป็นการฝึกทุกทักษะแบบบูรณาการเหมือนสภาพการสอนจริงในชั้นเรียน แต่ทักษะต่าง ๆ ดังกล่าว นักศึกษาได้ฝึกมาก่อนบ้างแล้วในขณะที่เรียนเนื้อหาเหล่านี้

จุดมุ่งหมายของการฝึกทักษะการสอน

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถทำสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 วางแผนการสอน และเขียนแผนการสอน
 - 1.2 เลือกวิธีการสอน เทคนิค และทักษะการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลา และผู้เรียน
 - 1.3 รู้จักสัมพันธ์วิธีการสอน เทคนิค และทักษะการสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนได้อย่างกลมกลืนและมีประสิทธิภาพ
 - 1.4 เลือกใช้สื่อและทำสื่อการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะสอน
 - 1.5 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ประสบในการฝึกทักษะการสอนได้
2. ให้นักศึกษาได้ทราบความสามารถ ข้อดี และข้อบกพร่องในการฝึกทักษะการสอนของตน และแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ให้นักศึกษามีความกล้าในการแสดงออก สามารถใช้ท่าทางประกอบการสอนได้เหมาะสม ใช้คำพูดที่เหมาะสมและออกเสียงถูกต้อง
4. ฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีใจกว้างยอมรับคำวิจารณ์และความคิดเห็นของผู้อื่น

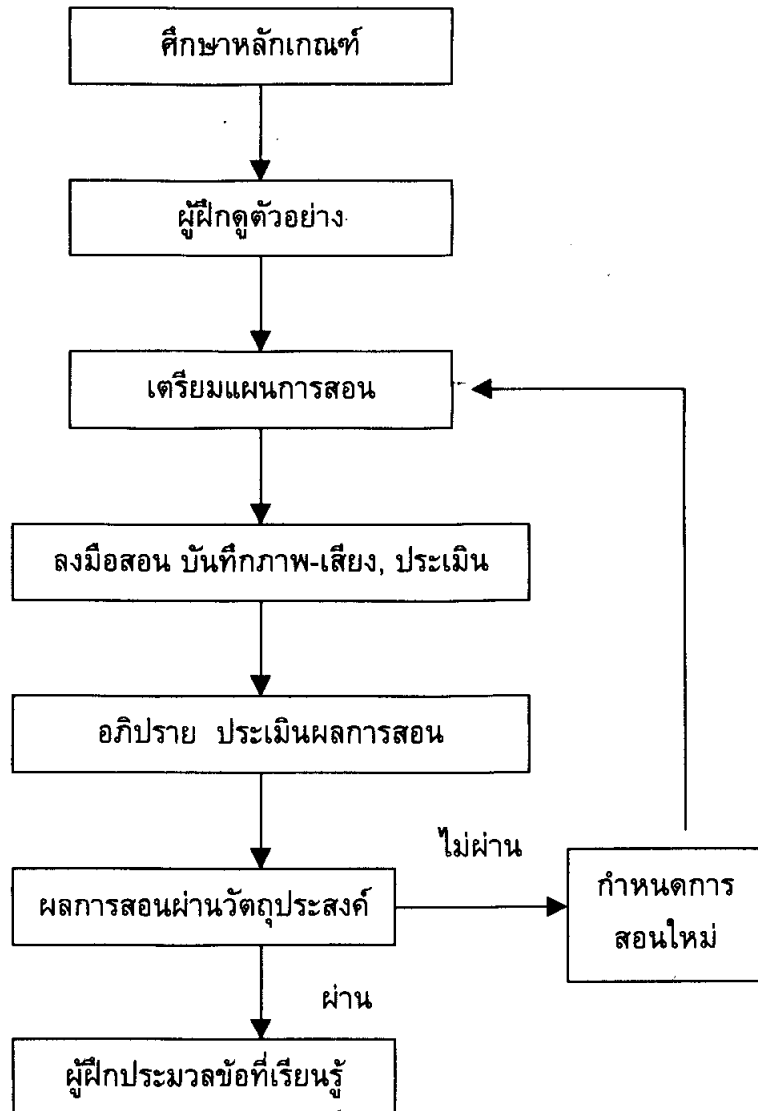
ขั้นตอนการฝึกทักษะการสอน

- ในการฝึกทักษะการสอน ผู้ฝึกควรได้เตรียมตัว ดังนี้
1. ศึกษาหลักเกณฑ์การฝึกทักษะการสอนจากอาจารย์และเอกสารประกอบการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกและมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง
 2. ศึกษาตัวอย่าง ซึ่งอาจจะเป็นการสาธิตการสอน หรือดูวีดิทัศน์ และวิเคราะห์ดูลักษณะทักษะต่าง ๆ ให้เห็นแนวทางและจุดสำคัญของแต่ละทักษะ แล้วอภิปรายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
 3. เตรียมทำแผนการสอน (บันทึกการสอนแบบจุลภาค) โดยเลือกบทเรียนที่จะทดลองสอนให้เหมาะสม และเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม
 4. ลงมือสอนตามแผนการสอน และตามเวลาที่กำหนด ขณะที่ผู้ฝึกกำลังฝึกทักษะการสอน อาจจะมีการบันทึกภาพและเสียง เพื่อให้ผู้ฝึกได้มีโอกาสเห็นตัวเองหรือฟังเสียงในการปฏิบัติการฝึกทักษะหรือใช้แบบประเมินผล
 5. หลังจากการฝึกทักษะการสอนหน้าชั้นเรียนเสร็จทีละคนแล้ว ผู้ฝึก ผู้สังเกตการสอนและอาจารย์ (ผู้นิเทศก์) ควรได้ร่วมกันอภิปรายผลการฝึกโดยอาศัยแบบประเมิน ภาพ

และเสียงเป็นแนวทางในการอภิปราย เพื่อให้ผู้ฝึกได้ทราบจุดดีและจุดบกพร่องของตน ให้แก้ไข
ทันทีหลังการสอน และอาจารย์ให้คำแนะนำเพิ่มเติม

6. จากผลการอภิปราย ถ้าผู้ฝึกยังมีจุดที่ควรปรับปรุง แก้ไข และต้องการปรับปรุงวิธีการสอนของตนก็ให้ปรับปรุงใหม่และทดลองสอนซ้ำและประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง

แผนภูมิการฝึกทักษะการสอน

ทักษะที่ใช้ในการฝึกทักษะการสอน

ทักษะต่าง ๆ ที่ผู้สอนจะนำไปใช้ในการสอนโดยเฉพาะกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาศึกษามีมากมาย ทักษะที่สำคัญ ๆ สำหรับผู้ฝึกทักษะการสอนหน้าชั้นเรียนควรฝึกเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วและสามารถใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันท่วงที มีดังนี้

1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน
2. ทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอน
3. ทักษะการสร้างความสนใจ
4. ทักษะการใช้กระดานดำ
5. ทักษะการใช้คำถาม
6. ทักษะการใช้วาจา กิริยา ท่าทางเสริมบุคลิกภาพ
7. ทักษะการยกตัวอย่าง
8. ทักษะการเล่าเรื่อง
9. ทักษะการเสริมกำลังใจ
10. ทักษะการสรุปบทเรียน

ในการฝึกทักษะการสอนวิชาภาษาไทยนั้น นักศึกษาควรพยายามฝึกพูดคำที่มีตัว ร และคำควบกล้ำให้ถูกต้อง ชัดเจน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้เรียน และถ้าผู้เรียนพูดออกเสียงไม่ถูกต้องควรแก้ไขให้ถูกต้องด้วย ตลอดจนการเขียนกระดานดำจะต้องพยายามเขียนตัวอักษรให้ถูกวิธี คือ เขียนจากหัวไปก่อน และตัวอักษรตัวใดที่มีหัวโตะหรือหัวแตกต้องเขียนให้ถูกต้อง

ตัวอักษรหัวโตะ เช่น ข ช

ตัวอักษรหัวแตก เช่น ฉ ซ

นอกจากนี้การเขียนสระ วรรณยุกต์ ต้องวางให้ถูกต้องตำแหน่งอย่าให้คลาดเคลื่อน เพราะนอกจากผิดหลักภาษาแล้วยังอาจเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่ผู้เรียนด้วย